

דברי תורה

מאת נ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שנאמרו שבת פרשת צו (שבת הגדול) תשע"ז לפ"ק

יוצא לאור ע"י מכון מעדני מלך וויען - גליון תתקע"ג

בסעודה שלישית

בפנים יפות (פ' קדושים עה"פ וכי תזבח), כי דוד המלך אומר (תהלים קז-א) הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו, יאמרו גאולי ה' אשר גאלם מיד צר, והיינו לפי שהזכיר אחר זה ד' צריכין להודות היינו שהיו בסכנה ונעשה להם נס ונצולו, אבל אמרו חז"ל (גדה לא.) אין בעל נס מכיר בניסו, כי מה רב טובו שהצילו הקב"ה שלא ראה ולא בא לידי סכנה כלל. וזהו שאמר כי לעולם חסדו, פירוש שראוי להודות לעולם להקב"ה, כי חסד ה' היא תמידית, ולולי שפעו ושמירתו בלתי אפשרי להתקיים שעה אחת. וראוי לאדם לחשוב בלבו בכל עת כאלו היה רואה את הסכנה וניצל ממנו, שאז היה חיוב עליו להודות, קל וחומר כשהקב"ה מצילו שלא בא לידי סכנה כלל ראוי להודות כהנה וכהנה. וזהו שאמר יאמרו גאולי ה', דהיינו אותם שלא ראו את הסכנה והם נקראים גאולי ה', ואמרו בלבם כאלו היו ביד צר וגאלם ה' מידו. וזהו שאמר וכי תזבח זבח שלמים לרצונכם תזבחוהו, פירוש לרצונכם, שלא בחיוב אחר שנעשה להם נס, אלא ברצון נדבה, להעלות על לבכם הצלתו אתכם מבלתי סכנה כלל ע"כ.

אנו קורין שבת זו בשם שבת הגדול, על שם הנס שנעשה או בלקיחת הפסח, שהיו שיניהם של המצריים קהות כידוע. במצוה זו נאמרה, זאת חקת הפסח כל בן נכר לא יאכל בו (שמות יב-מג), וברש"י שנתנכרו מעשיו לאביו שבשמים ע"כ. ולכאורה לא מצינו כן בשאר מצוה שעבור שהוא מומר למצוה אחת, על כן יהא פטור ממצוה אחרת. ובפשטות נראה כי הנה בתשובת הבן הרשע נאמר, בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים (שם יג-ח), לי ולא לו, אילו היה שם לא היה נגאל, וכיון דקרבן פסח היא הודאה על גאולתינו, אם כן מי שנתנכרו מעשיו לאביו שבשמים, ולא היה נגאל, אין לו שייכות למצוה זו.

אך לכאורה צריך ביאור, כיון דקרבן פסח היא כקרבן תודה על מה שיצאנו מבית עבדים לחירות, הרי קרבן תודה מביא אדם רק פעם אחת בשעה שיוצא מבית האסורין, ואינו חוזר להביאו בכל שנה בבוא הזמן ההוא, ולמה נתחייבנו להביא קרבן פסח מדי שנה בשנה. ונראה דהנה הכתוב אומר (ויקרא ב-כט) וכי תזבחו זבח תודה לד' לרצונכם תזבחו, ופירש

ובתורת משה (בפרשתנו כו.) כתב לבאר בזה, מאי טעמא לא הזכיר תודה בפרשת ויקרא כשהזכיר כל הקרבנות לבני ישראל, ולא הזכירו כי אם בפרשת צו כשהזכיר הקרבנות להכהנים. ונראה דההמונים אינם מקריבים תודה אלא אחר שנעשה להם נס שניצולו מצרה 'חולי ים יסורים מדבר', על כן לבני ישראל לא אמר להם אם על תודה יקריבנו, כפותח פיו אם יקרה לך מקרה צרה ותינצל, מה שאין כן הצדיקים כגון כהני ה', מקריבים תודה בכל יום, דאמרינן ועל נסיך שבכל יום עמנו ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת (נסים נסתרים שנעשו לנו יום ויום, ולכן אומרים בכל יום מזמור לתודה), על כן בפרשת צו שדבר עם הכהנים, אמר על תודה יקריבנו ע"כ.

ויסופר על אדם אחד אשר אחר התפלה חילק מיני תרגומא וי"ש להמתפללים. כשנשאל לשמחה מה זו עושה. השיב כי אתמול כאשר עבר הרחוב פגע בו קאר, וב"ה יצא מהתאונה בריא ושלם, והוא משתף את הצבור בהודאתו לה'. למחרת נכנס יהודי והעמיד גם כן כיבוד לפני הציבור, ושאלו אותו, מה קרה לך, האם גם לך היה תאונה. וענה האיש, לא, רק אני שמח ומודה כי מזה עשרים שנה הנני עובר את הרחוב ההוא, וב"ה אף פעם לא פגע בי שוב רכב. והוא מוסר השכל, שיהודי שהתרפא מחליו או יצא מבית האסורים, בודאי שחייב הודאה לה' על החסד, אך מי שלא הגיע לזה, מוטל עליו עוד יותר

להלל ולהודות, שלא חלה ושלא הוכנס לבית האסורין. אך בדרך כלל אין האדם נותן אל לבו ליתן הודאה על זה, אבל אחר שרואה בעיניו יהודי מודה על הארבעה דברים שצריכין להודות, אז כתוצאה מזו מתעורר גם הוא להודות על מה שלא הגיע מתחלה לידי מצב כזה.

ונראה דזהו שאומר הכתוב (תהלים צה-א) לכו נרננה לה' נריעה לצור ישענו, נקדמה פניו בתודה בזמירות נריע לו. והיינו שההודאה לה' לא תהיה רק אחר שעבר מאורע ותאונה ויצא ממנה בשלום, אלא יש להתעורר 'נקדמה' פניו בתודה, אנו נקדם בההודאה, שכאשר לא בא לפני עדיין שום סיבה, יתעורר לקבל פני ה' בתודה, והריעו לה' כל הארץ.

והנה פסח מצרים בא להודאה על מה שהוציאנו ממצרים, משיעבוד גופני ורוחני גם יחד, שהיו משוקעים במ"ט שערי טומאה בנפש, ובעבודת פרך בגופני. אבל אנו מביאים קרבן פסח בכל שנה ושנה, והיא קרבן הודאה אשר 'לרצונכם' תזבחוהו, אנו מודים שאנו יושבים בארץ ישראל ובית המקדש קיים, ולא חזרנו לגלות הגוף, ואנו שומרי תורה ומצות, ולא חזרנו לטומאתה, על דרך נקדמה פניו בתודה. אך הבן הנכר שחזר לטומאתו, לא יוכל להביא פסח זה, שאין לו על מה להודות, כי בן נכר הוא, וחזר לטומאת מצרים, ואילו היה שם לא היה נגאל.

הגליון הזה נתגדב על ידי

מוה"ר ר' בנימין טובל הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בנו למזל טוב	מוה"ר ר' חיים נידערמאן הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בתו למזל טוב	מוה"ר ר' מרדכי רובין הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהכנס בנו לעול התורה והמצות	מוה"ר ר' אפרים הערשקאוויטש הי"ו חתן מוה"ר ר' יהושע גוטמאן הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בנישואי בתו למזל טוב	מוה"ר ר' ישראל ווינגארטן הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו באירוסיו בנו למזל טוב
--	--	--	---	--